

На данашњи дан **1810. године** 30.000 Турака кренуло је у Првом српском устанку из Босне да угуши устанак, користећи проређеност српске војске на Дрини, чија се главнина борила на другом крају Србије код Варварина, Делиграда и Сокобање. Турци су 12 дана топовима тукли Лозницу, али је нису освојили. Након што је с додатним снагама стигао вођа устанка Карађорђе Турци су потучени и протерани из Србије.

Данас је понедељак, **2. октобар 2017. године**.

1187 - Арапски војсковођа и египатски султан Саладин преотео је Јерусалим од хришћана, што је 1189. изазвало Трећи крсташки рат.

1452 - Рођен је енглески краљ Ричард III, који је владао од 1483. до 1485, кад је погинуо у бици код Босворта у борби с трупима Хенрија VII, оснивача династије Тјудор. Ричардовом погибијом окончан је "Рат двеју ружа" - назван тако јер је династија Ланкастер, с којом је Хенри VII био у сродству, имала у грбу црвену, а династија Јорк белу ружу.

1608 - Холандски оптичар Ханс Липершеј приказао је у Хагу први употребљив телескоп.

1836 - Енглески природњак Чарлс Дарвин допловио је на броду Бигл у Енглеску, после петогодишњих истраживања живог света у Јужној Америци и на острвима у јужном Пацифику. Она су одлучујуће допринела развоју његове теорије о еволуцији, односно о пореклу врста.

1847 - Рођен је немачки државник и фелдмаршал Паул фон Хинденбург, у Првом

светском рату начелник штаба немачке Врховне команде, а од 1925. до смрти 1934. председник Немачке. Истог дана кад је умро, вођа нациста канцелар Адолф Хитлер преузео је апсолутну власт, што је био дефинитивни крај Вајмарске републике, успостављене после немачког пораза у Првом светском рату.

1851 - Рођен је француски маршал Фердинанд Фош, који је у Првом светском рату командовао кључним биткама против Немаца на Западном фронту. У његовом командном вагону у Компјењу код Париза Немачка је 11. новембра 1918. потписала капитулацију, чиме је завршен рат.

1852 - Рођен је шкотски хемичар Вилијам Ремзи, добитник Нобелове награде за хемију 1904. који је открио гасове хелијум, аргон, криптон, радон, неон и ксенон. Доказао је да се хелијум ствара приликом радиоактивног распадања радијума.

1869 - Рођен је индијски национални вођа Мохандас Карамчанд Ганди, назван Махатма (велика душа), предводник борбе за ослобођење Индије од британске колонијалне власти, отац модерне Индије. Завршио је права у Енглеској 1891. од 1893. до 1914. предводио је у Јужној Африци тамошње Индусе, а од 1919. покрет за независност Индије. Гандијева тактика, коју је усвојио Индијски Национални Конгрес, партија која је предводила борбу за независност, већином је подразумевала пасиван отпор. Сам Ганди живео је изразито аскетски, и његови штрајкови глађу показали су се као метод пред којим је британска управа била немоћна. Стекао је огроман углед не само у Индији. Пола године после стицања независности Индије, у Њу Делхију га је у јануару 1948. убио један хинду фанатик из секте "Хинду Махасабха".

1870 - Становништво Папске државе (званично "Патримониум Санкти Петри") плебисцитом је одлучило да се уједини са Италијом, а престоница уједињене Италије је постао Рим (до тада средиште папске државе) уместо Фиренце. Папска држава обновљена је тек Латеранским споразумом између Пија XI и Мусолинија 1929.

1885 - Рођен је Драгомир Драгиша Васић, српски књижевник и политичар, члан Српске краљевске академије. Бавио се адвокатуром и литерарним радом. Током Другог светског рата налазио се у најужем врху покрета Драже Михаиловића (ЈВуО). Нестао је у време коначног расапа остатака поражених Михаиловићевих јединица маја/јуна 1945. негде у околини Бања Луке. Дела: "Карактер и менталитет једног поколења", "Два месеца у југословенском Сибиру", "Утуљена кандила", "Црвене магле", "Деветсто трећа",

"Утисци из Русије".

1904 - Рођен је енглески писац Грејем Грин, суптилан аналитичар психолошких дилема савременог човека. Дела: романи "Брајтонска стена", "Моћ и слава", "Суштина ствари", "Крај љубави", "Губаве душе", "Комедијаши", "Монсињор Кихот", "Доктор Фишер из Женева", "Министарство страха", "Трећи човек", мемоари "Нека врста живота", "Начини бекства", драме, есеји, путописи.

1904 - Рођен је индијски државник Лал Бахадур Шастри, председник владе Индије од 1964. до изненадне смрти у јануару 1966. током посете Совјетском Савезу.

1924 - Друштво народа усвојило је Женевски протокол за мирно решавање међународних спорова.

1935 - Италија је напала Етиопију (Абисинију). Древно афричко царство покорено је коришћењем најмодернијих недозвољених средстава попут бојних отрова. Етиопија је тада спојена са италијанским колонијама Сомалијом и Еритрејом и образована је Италијанска Источна Африка. Етиопски цар (негус) Хаиле Селасије ослободио је, уз помоћ Британаца своју земљу већ 1941.

1944 - Немци су угушили устанак у Варшави који је у Другом светском рату подигла Отаџбинска армија лојална емигрантској влади у Лондону, а придружили су му се и варшавски одреди просовјетске Народне армије. Кад је устанак започео 1.августа 1944. Црвена армија и Прва пољска армија, формирана у Совјетском Савезу, улазиле су у варшавско предграђе Прагу, али нису прешле реку Вислу. Више од 200.000 цивила и 25.000 устаника погинуло је током борби, а одмазда над преживелима била је посебно брутална.

1949 - Умро је српски композитор и етномузиколог Коста Манојловић, професор и први ректор Музичке академије у Београду. У београдској Богословији предавач му је био Мокрањац, школовање је наставио у Москви и Минхену, а окончао у Оксфорду. Забележио је мноштво народних песама. Написао је "Споменицу Стевану Мокрањцу" и етномузиколошке студије "Музичке карактеристике нашег југа", "Музичко дело нашег села", "Народне мелодије у источној Србији". Дела: циклуси хорова "Жалне песме",

"Песме земље Рашке", "Песме земље Скендербегове", соло песме, обраде народних песама.

1958 - Француска колонија Гвинеја стекла је независност. До тада она је била саставни део Француске Западне Африке.

1973 - Умро је фински тркач Паво Нурми, који је на дугим стазама освојио девет златних медаља на Олимпијским играма 1920, 1924. и 1928. Светске рекорде је обарао 29 пута.

1990 - Прекинут је саобраћај путничких возова из Београда и Загреба ка Сплиту, Шибенику и Задру и између Бихаћа и Сплита, пошто су пругу блокирали Срби у Книнској крајини како би спречили улазак полиције Хрватске у Книн.

1990 - На аеродрому у кинеском граду Гуангџоу погинуло је 127 људи пошто је отети кинески авион ударио у два авиона која су стајала на аеродромској писти.

1996 - Бивши бугарски председник владе Андреј Луканов усмрћен је ватреним оружјем испред своје куће у Софији.

1998 - Жан Пол Акајесу, бивши мајор армије Руанде оптужен за геноцид и злочине против човечности, осуђен је у Хагу на три доживотне робије.

2000 - У организацији ДОС-а започела је блокада путева и мостова, широм Србије, са захтевом да председник СРЈ Слободан Милошевић призна изборни пораз и одступи.

2006 - Успешно се спустила на земљу прва космичка туристкиња Американка иранског порекла Ануша Ансари. Упркос мањих проблема првих дана лета, она је успешно и у потпуности извела све научне експерименте током боравка на Међународној космичкој станици. Рођена у Техерану 1967. емигрирала је у САД 1984. Туризам у свемиру коштао ју је 20 милиона долара.

2007 - У пожару на московском Факултету за државни и корпоративни менаџмент, погинуло је 9 а повређено је 51 лице, од чега 18 тешко. Међу погинулима и повређенима већина су били студенти и професори тог факултета. У пожару је потпуно изгорео четврти, последњи, спрат и део трећег, зграда је имала дрвени кров, чиме се објашњава брзо ширење пламена.

(Танјуг)